

Asia: VN/8329/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kotoutumislain korvaukset (61-62 §)

AMKE toteaa, että maahanmuuttajien kotoutumisprosessi on hyvin yksilöllinen. Usein esimerkiksi kulttuurin ja kielen oppiminen vie vuosia. AMKE ei kannata laskennallisen korvauksen korvauksajan lyhentämistä kolmesta vuodesta kahteen vuoteen.

Maksu käyttämättä jääneen tapaamisen tulkkauksekustannuksesta (32 a §)

AMKE pitää kannatettavana maahanmuuttajan oman vastuun lisäämistä kotoutumisen edistämässä. Tällainen on esimerkiksi sovittuihin toimenpiteisiin osallistuminen. Mikäli maahanmuuttaja ei ole osallistunut sovittuun tapaamiseen ja häneltä peritään tulkitsemispalvelusta aiheutuneita kustannuksia, tulee huomioida henkilön kotoutumisen tilanne, kuten kyky ymmärtää saamiaan ohjeita.

Alaikäisenä yksin tulleiden tuki (34, 69 §)

AMKE ei kannata aikuistumisen tuen ikärajan laskemista 23 ikävuoteen.

Usein Suomeen turvapaikanhakijana tullut nuori on erityisen haavoittuvassa asemassa, sillä häneltä puuttuvat verkostot. Erityisesti nuoret tarvitsevat tukea kasvuunsa ja aikuistumiseen. Monet yksin Suomeen tulleet tarvitsevat pitkäaikaista tukea kotoutumiseen.

Pakolaisten vastaanotto (44 §)

AMKella ei ole tehtävien jaon täsmentämiseen kantaa.

Muut huomiot

AMKE esittää, että ammatillisen koulutuksen kotoutumispalveluita tarvitsevien kotoutumislain piirissä olevien maahanmuuttajien koulutusvastuu siirretään opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle. Kotoutumiskoulutus tulisi siirtää osaksi valtiosuusjärjestelmää ammatillisen koulutuksen järjestäjien tehtäväksi. Tämä tulee huomioida ammatillisen koulutuksen rahoituksessa.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista yhä suurempi osa on maahanmuuttajataustaisia. Vieraskielisten osuus ammatillisen koulutuksen opiskelijoista vuonna 2021 oli 14,2 prosenttia. Ammatillinen koulutus on yleisin koulutuspolku vieraskielisille.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjillä on pitkä kokemus maahanmuuttajien kotoutumis- ja ammatillisen koulutuksen järjestämisestä. Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen siirtäminen ammatillisen koulutuksen järjestäjien tehtäväksi toisi pitkäjänteisyyttä esimerkiksi opettajaresurssien ylläpitoon ja toiminnan kehittämiseen. Muutos lisäisi maahanmuuttajien mahdollisuutta päästä heille sopivimpaan ammatilliseen koulutukseen.

Lamppu Veli-Matti
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry